

Předkládací zpráva pro Parlament ČR

1. Úvod

Materiál obsahuje návrh na přijetí změny přílohy VII Protokolu o omezování acidifikace, eutrofizace a přízemního ozonu (dále jen „Göteborský protokol/GP“) přijaté dne 13. prosince 2019 v Ženevě k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států (dále jen „Úmluva“).

Materiál byl schválen vládou ČR usnesením ze dne 21. prosince 2020 č. 1363.

Úmluva sjednaná v roce 1979 má rámcový charakter a požadavky na omezování znečišťování ovzduší jsou formulovány v jednotlivých protokolech provádějících Úmluvu. V rozmezí let 1984 - 1999 bylo k Úmluvě přijato osm protokolů. Upravují závazky ke snížení, popř. omezování emisí síry, oxidů dusíku, těkavých organických látek, těžkých kovů, perzistentních organických polutantů, prachových částic (s důrazem na frakci PM_{2,5}) a prekursorů přízemního ozonu. Zvláštní protokol obsahuje pravidla dlouhodobého financování Kooperativního programu pro monitorování a vyhodnocování dálkového šíření látek znečišťujících ovzduší v Evropě (dále jen „EMEP“).

Česká republika je smluvní stranou Úmluvy od 1. ledna 1993, kdy převzala závazky Československa, a rovněž je smluvní stranou všech osmi protokolů přijatých k provedení Úmluvy.

Požadavky Úmluvy a protokolů jsou v ČR naplňovány především prostřednictvím zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně ovzduší), a jeho prováděcími předpisy, zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů (zákon o hnojivech). Pro plnění závazků Úmluvy jsou významné dále zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Problematika chemických látek je v českém právu pokryta zákonem č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon).

Na zasedání nejvyššího rozhodovacího orgánu Úmluvy, Výkonného orgánu byly v letech 2009 a 2012 přijaty změny těchto tří protokolů:

- a) *Protokolu o perzistentních organických polutantech* (2009);
- b) *Protokolu o omezování acidifikace, eutrofizace a přízemního ozonu* (2012) a
- c) *Protokolu o těžkých kovech* (2012).

V říjnu 2019 vstoupily v platnost zatím jen změny Göteborgského protokolu, změny zbývajících dvou protokolů v platnost zatím nevstoupily. ČR ratifikovala změny všech tří protokolů v roce 2017.

2. Cíl a obsah změny přílohy VII Göteborgského protokolu a základní důvod pro schválení této změny Českou republikou

Podle článku 3 odstavce 2 a odstavce 3 Göteborgského protokolu mají smluvní strany začít uplatňovat mezní hodnoty pro emise látek uvedených v příslušných přílohách GP v časovém rozmezí, které je stanoveno v příloze VII GP. Podle odstavce 4 přílohy VII GP se dává smluvním stranám Úmluvy, které se stanou smluvní stranou GP v době **od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2019**, možnost prodloužit za stanovených podmínek období, ve kterém bude uplatňovat mezní hodnoty emisí stanovených v přílohách GP č. IV (emise síry ze stacionárních zdrojů), č. V (emise oxidů dusíku ze stacionárních zdrojů), č. VI (emise těkavých organických sloučenin ze stacionárních zdrojů), č. VIII (paliva a nové mobilní zdroje), č. X (pevné částice ze stacionárních zdrojů) a č. XI (obsah těkavých organických sloučenin ve výrobcích).

Změny GP vstoupily v platnost teprve v říjnu 2019, to znamená v době, kdy již nebylo reálné, aby smluvní strany využily zmíněná pružná přechodná opatření. Z tohoto důvodu smluvní strany Protokolu rozhodly změnit přílohu VII – Lhůty podle článku 3 GP a **prodloužit přechodné období do 31. prosince 2024**.

Změna přílohy VII GP nabývá účinnosti v rámci tzv. zjednodušeným postupem, u kterého se nevyžaduje ratifikace smluvními stranami. Změna se stane účinnou automaticky uplynutím jednoho roku od oznámení této změny depozitářem smlouvy, tj. výkonným tajemníkem EHK OSN, smluvním stranám.

Na základě ratifikace změn Göteborgského protokolu přijatých v roce 2012 ČR přistoupila rovněž ke zjednodušenému postupu pro přijímání změn přílohy VII protokolu.

Změna přílohy VII Göteborgského protokolu byla smluvním stranám oznámena depozitářem dne 15. července 2020 a vstoupí v účinnost 15. července 2021.

3. Kategorie smlouvy

Úmluva patří do kategorie smluv, u nichž jejich přijetí nebo přijetí jejich změn ČR je podmíněno souhlasem Parlamentu a ratifikací prezidentem republiky. Příloha VII je podle článku 12 Göteborgského protokolu jeho nedílnou součástí, a podléhá tak stejnému schvalovacímu postupu.

4. Dopady na právní řád ČR, veřejnou správu, podnikatelský sektor a státní rozpočet

Změna přílohy VII GP **upravuje právní vztahy pouze pro ty státy, které se staly, resp. stanou smluvní stranou GP v období od 1. 1. 2013 až 31. 12. 2024**. Nevztahuje se nijak na ČR, která je smluvní stranou již od roku 2005. Z tohoto

důvodu nebude mít tato změna žádný dopad na právní řád ČR, státní rozpočet, veřejnou správu ani podnikovou sféru.

S ohledem na charakter změny se podle návrhu uvedeného v bodě II usnesení vlády ze dne 21. prosince 2020 č. 1363 navrhuje Poslanecké sněmovně vyslovit souhlas s návrhem již v prvním čtení.

V Praze dne 21. ledna 2021

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.